

трішніх справ, 2020, 31 с.

4. Захарова О. «Гендерна інтеграція в правоохоронних органах: світові практики», Київ: Міжнародний центр перспективних досліджень, 2016, 15 с.

5. Комісаров О. Г., Собакарь А. О., Соболев Е. Ю., Юнін О. С. та ін. «Тактико-спеціальна підготовка», навчальний посібник, Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017, 277 с.

6. «Жінка у формі»: гендер в контексті реформи органів правопорядку. URL: <http://atomprofspilka.info/news/17890>

Ірина Смірнова

викладач кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА У СУДОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

В контексті сучасних соціально-економічних перетворень, вирішення питань гендерного рівноправ'я набуло чіткого окреслення у різних сферах життєдіяльності. Зокрема, і в судовій. Співвідношення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок впливають, в першу чергу, на дотримання принципу верховенства права. Тривалий час, юридична професія вважалася винятково чоловічим видом діяльності, однак останнім часом тенденція змінюється. Варто наголосити, що поняття гендерної рівності є відносно новим для суддівського професійного середовища. І хоча певні спроби щодо окреслення гендерної проблематики у сфері правосуддя проглядаються у фаховій літературі, однак ці питання вимагають подальшого, більш глибокого вивчення [4].

Досягнення гендерної рівності можливе лише у випадку подолання існуючих стереотипів шляхом активної співпраці із ЗМІ та вироблення якісно нового інструментарію протидії гендерній дискримінації у судовій сфері, базуючись при цьому на досвіді міжнародно-правової практики.

Тобто існує так звана «невидимість проблеми». Відсутність статистичних даних не може використовуватися як аргумент на користь відсутності проблеми, а є лише свідченням її недослідженості. Варто відзначити, що утвердження гендерної рівності як такої, вже знайшло своє відображення як в національному законодавстві України, так і в ряді ратифікованих документів міжнародно-правового характеру. Принцип рівності закріплений у Конституції України (ст. 21 та ст. 24), численних кодексах, законах та підзаконних нормативно-правових актах і безумовним є той факт, що його тлумачення та застосування має відбуватися з урахуванням сучасної концепції дійсної рівності та стандартів недискримінації [1]. Суттєвим кроком на шляху утвердження гендерної рівності стало прийняття Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні».

Варто зауважити, що відсоток суддів-жінок, за рекомендацією Європейської економічної комісії ООН, є одним із індикаторів гендерної рівності у сфері прийняття рішень на державному рівні. По суті, гендерний показник в юридичній професії мало чим відрізняється від гендерної ситуації в цілому по Україні. Згідно з результатами дослідження, опублікованими Всесвітнім Економічним Форумом, Україна знаходиться на 67 місці за індексом гендерної нерівності серед 145 країн [3].

При здійсненні судочинства суддя є особою без статті, тому оцінювати суддю за ознаками, а точніше, стереотипами, які існують стосовно жінок або чоловіків, є недоречним та непрофесійним. Гендерне співвідношення працівників апарату судів важко назвати рівним: станом на 01.03.2018 серед державних службовців 91% жінок та 9% чоловіків; серед працівників апарату, які виконують функції з обслуговування, 83% жінок та 17% чоловіків. При тому, що показники серед суддів майже рівні — 50,1% жінок та 49,9% чоловіків. Зважаючи на рівень відповідальності і ту важливу місію, яка покладається на судову гілку влади, надзвичайно важливою є неупередженість та безсторонність, зокрема, в питаннях гендерного рівноправ'я. Рівень представництва жінок у суддівській професії є показником їхньої участі в процесі прийняття важливих рішень, оскільки вже саме законодавче визначення трактує суддю як особу, котра наділена повноваженнями здійснювати правосуддя, зокрема, шляхом прийняття відповідних рішень [4].

Аналіз вищенаведених положень дозволяє розробити низку рекомендацій щодо забезпечення гендерної рівності у судовій сфері:

- впровадження гендерної спрямованості у матеріалах програм підготовки суддів, вивчення питання гендерного рівноправ'я в процесі здійснення правосуддя, як одного з елементів професійної освіти;

- підготовка бази статистичних даних для розуміння масштабу та природи проблеми гендерної нерівності;

- підготовка та аналіз законодавчих актів, спрямованих на реалізацію рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, як членів суддівського корпусу.

Отже, враховуючи той факт, що судова гілка влади відіграє унікальну роль в демократичному розвитку держави та є гарантом стабільності суспільних відносин, досягнення гендерної рівності саме в цій сфері потребує першочергової уваги суспільства.

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р.№ 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>

2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

3. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>

4. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової в аналітичні матеріали. Київ. 2019. 28 с.

Yevheniia Striuk

Senior Lecturer
of the Department of Ukrainian
Studies and Foreign Languages
of the Dnipropetrovsk State
University of Internal Affairs

GENDER EQUALITY OF POLICEWOMEN I N MODERN UKRAINIAN SOCIETY

According to Part 1 of Article 49 of the Law of Ukraine “On the National Police Of Ukraine” dated on July 2, 2015 No 580-VIII, for service in the police Citizens of Ukraine over the age of 18 who have completed general secondary education, regardless of race, color, political, religious and other beliefs, gender, ethnic and social origin, property status, place of residence, who are fluent in the Ukrainian language may be admitted [1].

That is, today, although at the legislative level, there are still real preconditions for ensuring and implementing equal rights of women and men in employment, but the specification of the provision on gender equality in employment in various spheres of public life, including law enforcement in general is absent.

Given the European choice of Ukraine, the need to understand and implement international experience in this sphere, formation and implementation of state gender policy acquires special significance. The Millennium Development Goals, adopted at the UN Millennium Summit in 2000, have become a guideline for Ukraine to develop social, political and economic life for a long period (until 2015). They found their confirmation in the Law of Ukraine “On Ensuring Equal Rights and Opportunities for Women and Men” adopted in 2005 [2].

The arrival of women in the service of law enforcement agencies is a natural process of development of gender relations. But it should be noted that this has raised a number of questions. In the pursuit of gender equality, we should not forget about the prevalence of traditional gender-role stereotypes.

The police service makes demands on women that contradict all traditional stereotypes of women’s behavior and support men’s. Most women do not fully comply with such requirements for “male behavior”.

Stereotypes of self-realization in the performance of traditional family responsibilities require women to spend much more time than men. Lack of “time for family” a woman also experiences pain. The consequences of “double employment” negatively affect both the family and the service. For example, female workers have lower demands on their own careers. According to a survey of female cadets, career expectations do not rise above the position of deputy the chief or